

Anàlisi antropològica del món contemporani

Codi: 101249

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OB	3	2
2504235 Ciència, Tecnologia i Humanitats	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Maria Bruna Alvarez Mora

Correu electrònic: mariabruna.alvarez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Anna Molas Closas

Equip docent extern a la UAB

Per determinar

Prerequisits

Aquesta assignatura no contempla prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura mostra com l'antropologia analitza els fenòmens socials contemporanis, emfatitzant les construccions socioculturals i la seva plasticitat, emmarcant-los contextual i temporalment en el món global.

Els objectius de l'assignatura Anàlisi Antropològic del Món Contemporani són presentar els debats actuals de l'antropologia centrats en el context contemporani d'un món global. Es pretén una aproximació crítica als fenòmens socioculturals i reflexiva vers la pròpia disciplina.

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen els debats epistemològics i metodològics en antropologia i les principals tècniques de recerca.
- Fer servir les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Ciència, Tecnologia i Humanitats

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar les relacions entre naturalesa i cultura utilitzant conceptes de l'antropologia, la filosofia i la història.
- Construir discursos sobre el coneixement científicotècnic utilitzant els recursos lingüístics propis de l'argumentació.
- Explicar els conceptes fonamentals relacionats amb la vida, el seu origen i la seva evolució, i en especial els que fan referència als conceptes de salut i malaltia al llarg de la història.
- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Relacionar la dinàmica terrestre i la variable del temps en els processos terrestres, atmosfèrics i climàtics, i identificar les problemàtiques generades pels usos humans dels recursos naturals.
- Treballar en equip de manera col·laborativa.
- Utilitzar de manera crítica les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament les dades procedents de les recerques i els informes antropològics.
2. Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural en els àmbits de l'educació, el gènere i els sistemes d'inclusió-exclusió.
3. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
4. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
5. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
6. Aplicar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures.
7. Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals.
8. Aprendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com un coneixement de contextos locals.

9. Avaluar críticament els models teòrics explícits i implícits als materials etnogràfics.
10. Avaluar críticament els models teòrics explícits i implícits en els materials etnogràfics.
11. Conèixer i avaluar els debats metodològics de l'antropologia social i cultural.
12. Conèixer i comprendre els processos diversos de relació intercultural.
13. Conèixer i comprendre la incidència de la cultura en els diversos sistemes institucionals d'intervenció mediambiental.
14. Desenvolupar activitats en grup.
15. Diferenciar entre els conceptes teòrics de l'antropologia i els conceptes indígenes.
16. Enumerar les teories sobre l'espècie humana i posar-les en relació amb la producció de la societat i la cultura.
17. Establir la connexió històrica entre el coneixement etnogràfic i el desenvolupament teòric.
18. Explicar els desenvolupaments disciplinaris i les tendències interdisciplinàries actuals de la crítica a la dicotomia cartesiana naturalesa-cultura.
19. Exposar en forma narrativa els resultats del treball d'acord amb els cànons crítics de la disciplina i tenint en compte els diferents públics a qui va dirigit.
20. Exposar oralment i per escrit problemes relacionats amb els temes tractats, particularment els associats a aspectes socials transcendentals.
21. Fer recerques d'informació solvents i rellevants a través de mitjans especialitzats, Internet i bases de dades poblacionals.
22. Fer un ús ètic de la informació, sobretot quan té caràcter personal.
23. Identificar els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació de la teoria antropològica amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i les tendències interdisciplinàries actuals.
24. Identificar els processos diversos de relació entre les poblacions humanes i el seu hàbitat.
25. Identificar la variabilitat sociocultural a través de textos etnogràfics i fonts audiovisuals.
26. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
27. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
28. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
29. Identificar les tendències interdisciplinàries actuals compartides per l'antropologia i les disciplines socials afins en el camp respectiu.
30. Integrar els coneixements adquirits relatius a la diversitat biocultural humana, el seu origen i la seva expressió amb l'objectiu d'establir judicis i aportar a la societat criteris adequats, científics i ètics, no discriminatoris, sexistes o racistes.
31. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
32. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
33. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions de la resta de participants.
34. Produir materials sobre les relacions entre població humana i medi susceptibles de tenir un impacte crític en les concepcions polítiques i de sentit comú en els seus camps respectius.
35. Reconèixer el caràcter cultural de les conceptualitzacions de la naturalesa i la societat.
36. Reconèixer la importància del gènere, com un factor sociocultural més, en el comportament alimentari i el seu impacte diferencial sobre la salut.
37. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
38. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
39. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre la relació entre naturalesa, cultura i societat.
40. Utilitzar el corpus etnogràfic en la crítica cultural.
41. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. L'antropologia com a ciència avui: contemporaneïtat, postmodernitat, globalització i civilització
2. Bioeconomies, tecnologies i medicina
3. Circulació, béns i fronteres
4. Estigmes, diferències, desigualtats, identitats
5. Memòria, orígens i estats

6. Indústries (re)productives: nous mercats emergents
7. Mobilitats globals en contextos locals

Metodologia

- Totes les activitats de formació estan programades i els exercicis d'avaluació tenen una data límit de lliurament que s'haurà de complir estrictament, segons el calendari proposat en aquesta guia.
- El treball per part dels estudiants consisteix fonamentalment en la recerca i anàlisi d'informació, la realització de les lectures previstes, la realització i lliurament (lliurament via Moodle) dels treballs i comentaris corresponents i la participació en els debats guiats.
- Les lectures també formen part del temari avaluat a través de l'examen.
- Els diferents exercicis seran retornats corregits amb comentaris i orientacions per a la seva reformulació, si es considerés necessari, i de cara al següent exercici.
- L'estudiant ha de tenir en compte que el Moodle és l'espai a través del qual es notifiquen informacions fonamentals de l'assignatura. Per tant, és responsabilitat seva estar atent/a a les notícies i informacions que s'hi vagin penjant.
- La comunicació es realitzarà a través del Moodle. En casos d'urgència, es suggereix recórrer a la comunicació a través de email.

Sobre las tutories:

- S'informarà a principi de curs del despatx i els horaris de tutories. Es suggereix realitzar al menys una tutoria individual durant el primer mes de l'assignatura.

Sobre els treballs escrits:

Aspectes formals i format:

- Tots els treballs han de lliurar-se a través de Moodle
- Identificats amb NIU
- En format Word
- Paginats
- Indicant el nombre total de paraules
- En català, castellà o anglès
- Sense errors ortogràfics i/o gramaticals
- Amb cites, notes, referències i bibliografia en format APA
- Consultar les instruccions específiques de cada treball

Criteris de correcció:

- Qualitat de la presentació, format, redacció i referències bibliogràfiques en APA
- Comprensió, amplitud i profunditat de l'anàlisi de la bibliografia, presentacions i visionats treballats i la seva relació amb els conceptes de l'assignatura
- Presentació d'un text articulat a través d'una argumentació coherent i fonamentada acadèmicament.

- Vinculació de les presentacions, bibliografies i/o visionats amb exemples etnogràfics provinents de la premsa, la pròpia experiència o l'observació etnogràfica

Escala de qualificació:

- A l'inici del curs es proporcionaran les rúbriques d'avaluació a través del Moodle.
- En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	21	0,84	2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 17, 25, 26, 31, 32, 37, 38, 40
Debats grup classe	25	1	3, 5, 6, 7, 9, 12, 26, 31, 40
Visionat i discussió d'audiovisuals	10	0,4	3, 5, 11, 12, 15, 25, 31
Tipus: Supervisades			
Treballs individuals o en equip	20	0,8	3, 5, 6, 9, 12, 15, 17, 25, 26, 31, 37, 38, 40
Tutories preparació treball escrit	5	0,2	3, 5, 6, 9, 12, 15, 17, 25, 31, 37, 40
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	25	1	2, 3, 5, 6, 9, 17, 25, 37, 40
Lectura i comentari de textos	40	1,6	3, 6, 9, 17, 31, 37

Avaluació

Avaluació continuada

Activitat 1 (10%): Tests de les lectures obligatòries

Les classes dedicades a les lectures obligatòries començaran amb un test virtual sobre cada lectura. Serà imprescindible haver-se llegit la lectura amb antelació per poder respondre el test.

El test es realitzarà online amb el dispositiu que l'estudiant tingui a la seva disposició, o a casa amb antelació, segons el consens pres amb les estudiants, els dies: 19 de febrer, 26 de febrer, 4 de març, 11 de març, 18 de març, 4 d'abril, 11 d'abril, 22 d'abril, 29 d'abril i 6 de maig

Activitat 2: Comentari (30%)

Lliurament d'un comentari de 500 paraules relacionant 3 dels 4 textos de lectura obligatòria dels temes 1 i 2, amb una nota de premsa de lliure elecció que es lliurarà el 21 de març.

Les instruccions de l'activitat i la rúbrica d'avaluació es penjaran al Moodle a principi de curs.

Activitat 3: Presentació Oral (30%)

Realització i presentació oral en grups de màxim 3 persones d'un treball d'anàlisi de 10 hores d'observació etnogràfica i un mínim de tres lectures -una obligatòria, una altra complementària d'una llista que es proporcionarà a principi de curs, i una de lliure elecció-.

L'activitat constarà de les següents parts:

- Constitució del grup a través del Moodle. Cal tenir en compte que cada opció de lectures només podrà ser escollida per un grup (10% de la nota). 26 de febrer.
- Tutoria per plantejar el guió del treball, una vegada llegides les lectures (20% de la nota). Abans del 14 d'abril.
- Presentació del guió del treball (30% de la nota): 25 d'abril
- Power point de la presentació oral (30% de la nota): 26 de maig.
- Els dies 27 i 30 de maig, i el 3 de juny farem les presentacions orals, que en cap cas podran excedir els 10 minuts (10% de la nota, realitzada per avaluació entre pars).

Les instruccions de l'activitat i la rúbrica d'avaluació es penjaran al Moodle a principi de curs.

Examen (30%): 23 de maig

Test escrit individual a classe sobre el contingut de les sessions, incloent les lectures obligatòries, les ponències i els visionats relacionats. L'examen constarà de dues parts:

- Una part tipus test sobre les lectures obligatòries (25%)
- El comentari d'una nota de premsa relacionant-la amb les lectures obligatòries i el contingut de l'assignatura (75%)

Avaluació única

Es realitzarà una prova escrita que constarà de:

- Una part tipus test sobre les lectures obligatòries (20%)
- Una part amb preguntes curtes sobre els continguts treballats en l'assignatura, lectures, classes, ponències, etc. (40%)
- El comentari d'una nota de premsa relacionant-la amb les lectures obligatòries i el contingut de l'assignatura (40%)

Normativa d'avaluació

- Per considerar superada l'assignatura es necessitarà obtenir una nota mínima de 5,0 com a nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les activitats, considerant el percentatge de cada una d'elles en la nota final.
- Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte d'una nova avaluació.

- Els que per assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària o altres motius previstos en les seves respectives normatives no poguessin concórrer a alguna de les activitats d'avaluació programades, tenen dret a que se'ls programi un dia i hora diferents per a la seva realització.
- Els que participin en les diferents activitats d'avaluació i ho necessitin, rebran una justificació documental d'aquesta participació.
- En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà de 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.
- El procés disciplinari que es deriva de la còpia o plagi, tant en el cas dels treballs com en el cas dels exàmens, implica un 0 (zero) a l'activitat, pèrdua del dret a re-avaluació i es suspènndrà tota l'assignatura. Recordar que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o una part el treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és presentar tot o part d'un text d'un/a autor/a com a propi, sense citar les fonts, sigui en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" en: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.
- El plaç de lliurament de les activitats està clarament detallat en aquesta guia docent. Qualsevol activitat no lliurada en el termini establert es qualificarà de zero.
- En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informarà a l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Reavaluació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalguia un mínim de 2/3 parts de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTINUADA) o bé haver lliurat totes les proves previstes (AVALUACIÓ ÚNICA)

Es podrà recuperar l'assignatura quan la nota obtinguda de les 4 (quatre) activitats d'avaluació sigui inferior a 5 i igual o superior a 3,5.

La re-avaluació constarà d'una única prova i es realitzarà el dia, hora i lloc establerts per la Facultat

La nota obtinguda en la re-avaluació constituirà la nota final de l'assignatura.

La recuperació consistirà en un examen on caldrà fer un comentari d'una notícia de premsa, on aparegui la definició i la interpretació de tres conceptes claus de tres de les lectures obligatòries, i la seva relació amb la notícia.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 1/3 parts de les activitats d'avaluació.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Comentariu	30%	1	0,04	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41
Examen	30%	1	0,04	2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 31, 32, 35, 37, 38, 40, 41
Presentació oral	30%	1	0,04	2, 3, 4, 6, 7, 11, 14, 15, 21, 22, 25, 28, 30, 36, 40, 41
Tests de les lectures obligatòries	10%	1	0,04	5, 6, 9, 11, 12, 15, 17, 22, 25, 26, 28, 31, 38, 41

Bibliografia

Bibliografia general:

Appadurai Arjun (ed.) (2001). *Globalization*. Durham (NC): Duke University Press.

Beck Ulrich ([1997] 1998). *Qué es la globalización. Falacias del globalismo. Respuestas a la globalización*. Barcelona: Paidós.

Bošković, A. & Eriksen, Thomas Hy (2008). *Other People's Anthropologies*. In *Other People's Anthropologies: Ethnographic Practice on the Margins* (pp. 1-19). New York: Berghahn Books.

Eriksen Thomas (2003). *Globalization. Studies in Anthropology*. London: Pluto Press.

Eriksen Thomas (2007). *Globalization. Key Concepts*. Oxford: Berg.

Engelke, M. (2019). *How to Think Like an Anthropologist*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Graeber, D. (2002). *The Anthropology of Globalization (with Notes on Neomedievalism, and the End of Chinese Model of the Nation-State)*. *American Anthropologist*, 104(4): 1222-1227

Inda, Jonathan Xavier & Rosaldo, Renato (eds). *The Anthropology of Globalization. A reader*. London: Blackwell.

Kearney, Michel (1995). *The Local and the Global: The Anthropology of Globalization and Transnationalism*. *Annual Review of Anthrology*, 24: 547-56

Ritzer, George (2011). *Globalization. The Essentials*. London: Willey-Blackwell.

Ritzer, George (ed.) (2007). *The Blackwell Companion to Globalization*. London: Blackwell.

Ritzer, George (2009). *Globalization. A Basic Text*. London: Blackwell.

Robertson, Roland (1992). *Globalization. Social Theory and Global Culture*. London: Sage.

Sassen, Saskia (2007). *Una sociología de la globalización*. Buenos Aires: Katz.

Steger, Manfred (2003). *Globalization. A very short introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Tomlinson, John (1999). *Globalization and culture*. London: Polity Press.

Bibliografia Obligatòria (per temes):

Tema 1: La antropologia com a ciència avui: contemporaneïtat, postmodernitat, dimensions culturals de la globalització i civilització.

· Appadurai Arjun (2002). Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy. In Inda Jonathan Xavier & Rosaldo Renato (eds). *The Anthropology of Globalization. A reader* (pp. 46-64). London: Blackwell.

Tema 2: Bioeconomies, tecnologies i medicina

· Latour, Bruno y Woolgat, Steve (1979). *La vida en el laboratorio: La construcción de los hechos científicos* (pp. 23-64). Madrid: Alianza Editorial.

· Mol, Annemarie (2021). El cuerpo múltiple: Ontología y práctica médica (cap. 1). Bellaterra: Bellaterra Ediciones.

· Cooper, Melinda & Waldby, Catherine (2014). A Clinical Labour Theory of Value. In *Clinical Labor: Tissue Donors and Research Subjects in the Global Bioeconomy* (pp. 2-17). Durham: Duke University Press.

Tema 3: Circulació, béns i fronteres

· Hilda, Ana & Gaggiotti, Hugo. (2019). Mujeres en línea Liderazgo femenino en una planta de ensamblaje de Ciudad Juárez. *Theoria*, 40: 96-112.

· Hochschild, Arlie (2003). The Commodity Frontier. In *The commercialization of Intimate Life: Notes from Home and Work* (pp. 30-44). California: California University Press. (Versión en castellano. Hochschild Arlie. [2003] 2008. La frontera de la mercancía. En *La mercantilización de la vida íntima: apuntes de la casa y el trabajo* (pp. 49-70). Madrid: Katz editores).

Tema 4: Estigmes, diferències, identitats i desigualtats

· Goffman, Erving (1963). Estigma e identidad social. En *Estigma. La identidad deteriorada* (pp. 11-55). Buenos Aires: Amorrortu.

Tema 5: Memòria, orígens i estat(s)

· Boyd, Carolyn P (2008). The Politics of History and Memory in Democratic Spain. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 617(1): 133-148.

Tema 6: Indústries reproductives emergents

· Desy Alexandra & Marre Diana (2021) Reproductive exclusion: French clients undergoing cross-border reproductive care in Barcelona. In: Guerzoni S & Mattalucci C (eds.) *Body Politics and Reproductive Governances: "Flesh", Technologies and Knowledge* (pp. 163-168). Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

Tema 7: Mobilitats globals en contextos locals

· Wynn, L.L. (2016). "'Viagra Soup': Consumer Fantasies and Masculinity in Portrayals of Erectile Dysfunction Drugs in Cairo, Egypt." In Wynn, L.L. & Foster, A. (Eds.), *Abortion Pills, Test Tube Babies, and Sex Toys: Exploring Reproductive and Sexual Technologies in the Middle East and North Africa* (pp. 159-171). Nashville: Vanderbilt University Press.

Bibliografia per escollir de l'Activitat 3 (observació etnogràfica):

Grupo 1: Globalització i menjar ràpid

LECTURA OBLIGATORIA

· Appadurai Arjun (2002). Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy. In Inda Jonathan Xavier & Rosaldo Renato (eds). *The Anthropology of Globalization. A reader* (pp. 46-64). London: Blackwell.

LECTURA COMPLEMENTARIA

· Caldwell, Melissa (2004). Domesticating the French FryMcDonald's and consumerism in Moscow. *Journal of Consumer Culture*, 4:1, 5-26

Grupo 2: Globalització, fronteres i mort

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Appadurai Arjun (2002). Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy. In Inda Jonathan Xavier & Rosaldo Renato (eds). *The Anthropology of Globalization. A reader* (pp. 46-64). London: Blackwell.

LECTURA COMPLEMENTARIA

· Lourdes Gutiérrez Nájera and Ana D. Alonso Ortiz Expressing communality: Zapotec death and mourning across transnational frontiers. In n Saramo Samira, Koskinen-Koivisto Eerika and Snellman Hanna (eds.). *Transnational death* (pp. 85-99). Helsinki: Studia Fennica.

Grupo 3: Treball, gènere i globalització

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Hilda, Ana & Gaggiotti, Hugo. (2019). Mujeres en línea Liderazgo femenino en una planta de ensamblaje de Ciudad Juárez. *Theoria*, 40: 96-112.

LECTURA COMPLEMENTARIA

· Kars-Unluoglu, Selen, Guneri-Cangarli, Burcu & Gaggiotti, Hugo (2022). Narrative practicing of the meaning of work: The gender we think and talk. In *Eastern Perspectives on Women's Roles and Advancement in Business* (1-27). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-7998-8742-3>

Grupo 4: Fronteres, intimitat i globalització

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Hochschild, Arlie (2003). The Commodity Frontier. In *The commercialization of Intimate Life: Notes from Home and Work* (pp. 30-44). California: California University Press. (Versión en castellano. Hochschild Arlie. [2003] 2008. La frontera de la mercancía. En *La mercantilización de la vida íntima: apuntes de la casa y el trabajo* (pp. 49-70). Madrid: Katz editores).

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Constable, N. (2009). The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex, and Reproductive Labor, *Annual Review of Anthropology* 38: 49-64

Grupo 5: Fer famílies en un món global

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Hochschild, Arlie (2003). The Commodity Frontier. In *The commercialization of Intimate Life: Notes from Home and Work* (pp. 30-44). California: California University Press. (Versión en castellano. Hochschild Arlie. [2003] 2008. La frontera de la mercancía. En *La mercantilización de la vida íntima: apuntes de la casa y el trabajo* (pp. 49-70). Madrid: Katz editores).

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Wichelen, Sonja van (2017). Reproducing the Border: Kinship Legalities in the Bioeconomy. In Pavone, Vincenzo and Goven, Joanna. *Bieconomies: Life, Technology and Capital in the 21st century* (pp. 207-226) Switzerland: Palgrave Macmillan.

Grup 6: Estigma, identitat, diferència i desigualtat: la mida del cos

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Goffman, Erving (1963). Estigma e identidad social. En Estigma. La identidad deteriorada (pp. 11-55). Buenos Aires: Amorrortu.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Gremillion, H. (2005). The cultural politics of Body Size. *Annual Review of Anthropology*, 34: 13-32.

Grup 7: Estigma, identitat, diferència i desigualtat: (dis)capacitisme

LECTURA OBLIGATORIA

· Goffman, Erving (1963). Estigma e identidad social. En Estigma. La identidad deteriorada (pp. 11-55). Buenos Aires: Amorrortu.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Rapp, R. (2013). Disability Worlds. *Annual Review of Anthropology*, 42: 53-68.

Grup 8: Estigma, identitat, diferència i desigualtat: genètica i bellesa

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Goffman, Erving (1963). Estigma e identidad social. En Estigma. La identidad deteriorada (pp. 11-55). Buenos Aires: Amorrortu.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Parameswaran, R., & Cardoza, K. (2009). Melanin on the Margins: Advertising and the Cultural Politics of Fair/Light/White Beauty in India. *Journalism & Communication Monographs*, 11(3), 213-274.

Grup 9: Memòria, orígens i Estat(s): com es construeix el passat

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Boyd, Carolyn P (2008). The Politics of History and Memory in Democratic Spain. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 617(1): 133-148.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Taylor, A. (1993). 'Remembering to forget: identity, mourning and memory among the Jivaro'. *Man*, 28:653-78.

Grup 10: Memòria, orígens i Estat(s): memòria, present i passat

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Boyd, Carolyn P (2008). The Politics of History and Memory in Democratic Spain. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 617(1): 133-148.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Marre, Diana & Gaggiotti, Hugo (2021). Irregular adoptions and infrastructures of memory in Spain: remnant practices from the Franco Regime. *Childhood*, 28(4), 570-584
Ética, cuerpos y medicina

Grup 11: Memòria, orígens i estats

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Boyd, Carolyn P (2008). The Politics of History and Memory in Democratic Spain. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 617(1): 133-148.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Villalta, Carla (2006). Cuando la apropiación fue adopción. Sentidos, prácticas y reclamos en torno al robo de niños. Cuadernos De Antropología Social, 24: 147-173.

Grup 12: Memòria, orígens i estat(s)

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Boyd, Carolyn P (2008). The Politics of History and Memory in Democratic Spain. The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, 617(1): 133-148.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Jelin, Elizabeth (2011). Subjetividad y esfera pública. El género y los sentidos de familia en las memorias de la represión. Política y Sociedad, 48(3): 555-569.

Grup 13: Globalització i indústries emergents

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Desy Alexandra & Marre Diana (2021) Reproductive exclusion: French clients undergoing cross-border reproductive care in Barcelona. In: Guerzoni S & Mattalucci C (eds.) *Body Politics and Reproductive Governances: "Flesh", Technologies and Knowledge* (pp. 163-168). Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Molas, Anna and Perler, Laura (2020). Selecting women, taming bodies? Body ontologies in egg donation practices in Spain. *Tapuya: Latin American Science, Technology and Society* 3(1): 396-414.

Grup 14: Globalització i indústries emergents

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Desy Alexandra & Marre Diana (2021) Reproductive exclusion: French clients undergoing cross-border reproductive care in Barcelona. In: Guerzoni S & Mattalucci C (eds.) *Body Politics and Reproductive Governances: "Flesh", Technologies and Knowledge* (pp. 163-168). Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Zelizer, Viviana (2005 [2009]). Encuentros entre la intimidad y la economía. En *La negociación de la intimidad* (pp. 31-70). México: FCE.

Grup 15: Globalització i indústries emergents

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Desy Alexandra & Marre Diana (2021) Reproductive exclusion: French clients undergoing cross-border reproductive care in Barcelona. In: Guerzoni S & Mattalucci C (eds.) *Body Politics and Reproductive Governances: "Flesh", Technologies and Knowledge* (pp. 163-168). Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Deomampo, Daisy (2016). Egg Donation and Exotic Beauty. In Deomampo, D. (ed). *Transnational Reproduction: Race, Kinship, and Surrogacy in Rural India* (pp. 95-121). New York: New York University Press.

Grup 16: Mobilitats globals en contextos locals

LECTURA OBLIGATÒRIA

· Wynn, L.L. (2016). "'Viagra Soup': Consumer Fantasies and Masculinity in Portrayals of Erectile Dysfunction Drugs in Cairo, Egypt." In Wynn, L.L. & Foster, A. (Eds.), *Abortion Pills, Test Tube Babies, and Sex Toys: Exploring Reproductive and Sexual Technologies in the Middle East and North Africa* (pp. 159-171). Nashville: Vanderbilt University Press

LECTURA COMPLEMENTÀRIA

· Constable, N. (2009). The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex, and Reproductive Labor, *Annual Review of Anthropology* 38: 49-64

Bibliografia complementària:

Brodin, K. (2006). Toward a Unified Theory of Class, Race, and Gender. In Lewin E. (ed.). *Feminist Anthropology. A Reader*. (p. 129-146). Oxford: Blackwell.

Candau, J. [1996] (2006). *Antropología de la memoria*. Buenos Aires: Ediciones Nueva Visión.

Clemente Martínez, C.K. (2022). *Volver a los Orígenes. Una etnografía de la adopción transnacional*. Barcelona: Bellaterra Edicions.

Carsten, J. (Ed.) (2007). *Ghosts of Memory. Essays on Remembrance and Relatedness*. London: Blackwell Publishing.

Constable, N. (2009). The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex, and Reproductive Labor, *Annual Review of Anthropology* 38: 49-64

Fabian, J. (2007). *Memory against Culture: Arguments and Reminders*. Durham: Duke University Press.

Geest, S. V. D., Whyte, S. R., & Hardon, A. (1996). The anthropology of pharmaceuticals: a biographical approach. *Annual review of anthropology*, 25(1), 153-178.

Grunwell, John N (1998) Ayahuasca Tourism in South America. *Maps Vol viii*, 3 59-62

Halbwachs, M. (2004 [1968]). *La memoria colectiva*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

Hall, S. [1996] (2003). Introducción: ¿quién necesita identidad?. En Hall, S. y Du Gay, P. (Eds.), *Cuestiones de identidad cultural* (pp. 13-39). Buenos Aires, Madrid: Amorrortu.

Hardon, A., & Sanabria, E. (2017). FluidDrugs: Revisiting the Anthropology of Pharmaceuticals. *Annual Review of Anthropology*, 46, 117-132.

Hirsch, M. (1997). *Family Frames: Photography, Narrative, and Postmemory*. Harvard University Press.

Lambek, M. & Antze, P. (1996). Introduction: forecasting memory. En P. Antze & M. Lambek (Eds.), *Tense past: cultural essays in trauma and memory* (pp. xi-xxxviii). London: Routledge.

Krause E. & De Zordo, S. (2012). Introduction. Ethnography and biopolitics: tracing 'rationalities' of reproduction across the north-south divide. *Anthropology & Medicine* 19(2): 137-151.

Marre, D. (2009). Los silencios de la adopción en España. *Revista de Antropología Social* 19: 97-126.

Mishtal, J. (2014). Reproductive Governance in the New Europe. Competing Visions of Morality, Sovereignty and Supranational Policy. *Anthropological Journal of European Culture* 23(1):59-76.

Mookherjee, N. (2006). 'Remembering to Forget': Public Secrecy and Memory of Sexual Violence in the Bangladesh War of 1971. *The Journal of the Royal Anthropological Institute*, 12(2), 433-450.

Moore, L. J. (2002). Extracting Men from Semen. Masculinity in Scientific Representations of Sperm, *Social Text* 73(20): 4, 91-119.

Pool, R., & Geissler, W. (2005). Medical anthropology. McGraw-Hill Education (UK), chapter 8, Substances of Power, pages 88-99

Smietana, M., et al. (2018). "Making and breaking families - reading queer reproductions, stratified reproduction and reproductive justice together." *Reproductive Biomedicine & Society Online Symposium: Making families*: 1-19.

Spyrou, S. (2011). The limits of children's voices: From authenticity to critical, reflexive representation. *Childhood*, 18(2), 151-165. <<http://doi/10.1177/0907568210387834>>

Stewart, P. & Strathern, A.(2003). *Landscape, Memory and History. Anthropological Perspective*. Pluto Press.

Visionats:

Brodin, K. (2006). Toward a Unified Theory of Class, Race, and Gender. In Lewin E. (ed.). *Feminist Anthropology. A Reader*. (p. 129-146). Oxford: Blackwell.

Candau, J. [1996] (2006). *Antropología de la memoria*. Buenos Aires: Ediciones Nueva Visión.

Clemente Martínez, C.K. (2022). *Volver a los Orígenes. Una etnografía de la adopción transnacional*. Barcelona: Bellaterra Edicions.

Carsten, J. (Ed.) (2007). *Ghosts of Memory. Essays on Remembrance and Relatedness*. London: Blackwell Publishing.

Constable, N. (2009). The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex, and Reproductive Labor, *Annual Review of Anthropology* 38: 49-64

Fabian, J. (2007). *Memory against Culture: Arguments and Reminders*. Durham: Duke University Press.

Geest, S. V. D., Whyte, S. R., & Hardon, A. (1996). The anthropology of pharmaceuticals: a biographical approach. *Annual review of anthropology*, 25(1), 153-178.

Grunwell, John N (1998) Ayahuasca Tourism in South America. *Maps Vol viii*, 3 59-62

Halbwachs, M. (2004 [1968]). *La memoria colectiva*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

Hall, S. [1996] (2003). Introducción: ¿quién necesita identidad?. En Hall, S. y Du Gay, P. (Eds.), *Cuestiones de identidad cultural* (pp. 13-39). Buenos Aires, Madrid: Amorrortu.

Hardon, A., & Sanabria, E. (2017). Fluid Drugs: Revisiting the Anthropology of Pharmaceuticals. *Annual Review of Anthropology*, 46, 117-132.

Hirsch, M. (1997). *Family Frames: Photography, Narrative, and Postmemory*. Harvard University Press.

Lambek, M. & Antze, P. (1996). Introduction: forecasting memory. En P. Antze & M. Lambek (Eds.), *Tense past: cultural essays in trauma and memory* (pp. xi-xxxviii). London: Routledge.

Krause E. & De Zordo, S. (2012). Introduction. Ethnography and biopolitics: tracing 'rationalities' of reproduction across the north-south divide. *Anthropology & Medicine* 19(2): 137-151.

Marre, D. (2009). Los silencios de la adopción en España. *Revista de Antropología Social* 19: 97-126.

Mishtal, J. (2014). Reproductive Governance in the New Europe. Competing Visions of Morality, Sovereignty and Supranational Policy. *Anthropological Journal of European Culture* 23(1):59-76.

Mookherjee, N. (2006). 'Remembering to Forget': Public Secrecy and Memory of Sexual Violence in the Bangladesh War of 1971. *The Journal of the Royal Anthropological Institute*, 12(2), 433-450.

Moore, L. J. (2002). Extracting Men from Semen. Masculinity in Scientific Representations of Sperm, *Social Text* 73(20): 4, 91-119.

Pool, R., & Geissler, W. (2005). Medical anthropology. McGraw-Hill Education (UK), chapter 8, Substances of Power, pages 88-99

Smietana, M., et al. (2018). "Making and breaking families - readingqueer reproductions, stratified reproduction and reproductive justice together." *Reproductive Biomedicine & Society Online Symposium: Making families*: 1-19.

Spyrou, S. (2011). The limits of children's voices: From authenticity to critical, reflexive representation. *Childhood*, 18(2), 151-165. <<http://doi/10.1177/0907568210387834>>

Stewart, P. & Strathern, A.(2003). *Landscape, Memory and History. Anthropological Perspective*. Pluto Press.

Visionats recomanats:

Al Jazeera (2011). [Subcontratados: ensayos clínicos en el extranjero](#). Al Jazeera English report.

Armengou, M. & Belis, R. (2002). *Els nens perduts del franquisme*, [Parte 1](#), [Parte 2](#), TV3, programa 30 minuts (20 y 27 de enero de 2002).

Armengou, M. & Belis, R. (2012). [Torneu-me el fill!](#). TV3.

Armengou, M. & Belis, R. (2015). [Els internatsde la por](#). TV3.

Armengou, M. & Belis, R. (2016). [Jo també vull sexe!](#)TV3, 60 min. (documentary)

Baird, J. and Lahl, J. (2013). *Eggsploitation*. Pleasant Hill, CA: The Center for Bioethics and Culture.

Barbadillo, P.& Ayuso, C. (2006). *Mariposas del Mekong*

Barbé, A. (2018). *En femme*. España, 103 min. (documentary)

Barris, K. (2014-...). *Black-ish*. USA: ABC Studios / Cinema Gypsy Productions / Principato-Young Entertainment, 4 temporadas, 96 episodios de 20 min.

Besses, M. (2019). ["Temps d'espera"](#). TV3.

Bollaín, I. (1999). *Flores de otro mundo*. España: La Iguana Films / Alta Films S.A, 100min.

Centeno, A. & De la Morena, R. (2015). [Yes, we fuck!](#) España, 60 min. (documentary)

Chadha, G. (2002). *Bend It Like Beckham* (Quiero ser como Beckham)

Charles, L. (2009). *Brüno*

Fogelman, D. (2016-...). *This is Us*. USA: Rhode Island Ave. Productions, Zaftig Films, 20th Century Fox Television, 2 temporadas, 36 episodios de 60 min.

Gaggiotti, M. (2020). *Maquiladora*.

Jenkins, T. (2019), *Vida privada*. Netflix.

Kauffman, R. & Briski, Z. (2004). *Born Into Brothels: Calcutta's Red Light Kids* (Los niños del barrio rojo)

Kiarostami, A. (2002). *Ten*. Irán-USA-Francia: Abbas Kiarostami Productions / Key Lime Productions / MK2 Productions / Zeitgeist Films, 91 min.

Kohan, J. (2013-...). *Orange is the new black*. USA: Netflix / Lionsgate Television, 6 temporadas, 78 episodios de 60 min.

Manchevski, Milcho (1994). *Before the Rain*. Gran Bretaña-Francia-Macedonia.

Marshall, R. (2005). *Memoirs of a Geisha* (Memorias de una Geisha)

Moonard, Pierre (2017). [El negoci de la sang](#). ARTE, SRG and Pointprod. 40 minuts

Morano, R., Barker, M., Dennis, K., Sigismondi, F. Skogland, K. (2017-...). *El cuento de la criada*. USA: Hulu / MGM, 2 temporadas, 20 episodios de 60 min.

Nahman, M. [Atomised Mothers](#). A short film about isolation, 'austerity', and the politics of parenthood. Bristol: University of the West of England (UWE), Bristol SPUR grant, 21 min.

Perdomo, A. (2013). *Nacidos vivos*. Buenos Aires: Grupo de Boedo Films / INCAA, 78 min.

Perdomo, A. (2016). *Cada 30 horas*. Buenos Aires: INCAA, 73 min.

Price, A. (2010-2013). *Borgen*. Dinamarca: DK Fiktion, 3 temporadas, 30 episodios de 58 min.

Sauper, H. (2004). *Darwin's nightmare* (La pesadilla de Darwin)

Scott, R. (1982). *Blade Runner*

Segura, A. & Sanmartí, A. (2020). ["El mirall Andorrà"](#). TV3.

Stefaniak, J. & O'Loughlin S. [This is my body](#) [Este es mi cuerpo].

Turiera-Puigbò, T. & Ileri Llordella, E. (2021). ["Encara hi ha algú al bosc"](#). TV3.

Valcárcel, A. [La agenda pendiente](#). 20 min.

Varda Agnès (2000). *Les glaneurs et la glaneuse* (Los espigadores, la espigadora)

Yorkey, B. (2017). *Por trece razones*. USA: Netflix, 1 temporada, 13 episodios de 60 min.

Zbanic, Jasmila (2005). *Grbavica*. [El secreto de Esma]. Alemania-Austria-Bosnia Herzegovina-Croacia.

Programari

Els proporcionats per la UAB.